

Информациона писменост, дигитална писменост и информатичка писменост

Информациона писменост је способност да се:

- 1) препозна потреба за неком информацијом;
- 2) пронађе информација;
- 3) процени њена вредност;
- 4) користи ефикасно, морално и у складу са законом;
- 5) информација шири даље и од ње стварају нове информације.

Дигитална писменост је способност коришћења дигиталног окружења (рачунара, таблета, мобилног, Интернета, рачунарских мрежа... и њихових програма) да би се пронашла, проценила и употребила потребна информација на исправан начин.

Информатичка писменост је способност коришћења информатичке технологије (рачунара, мобилног, таблета и осталих уређаја чији је основни део процесор).

Претраживање Интернета и процена садржаја

Када пронађеш информацију на Интернету онда провери:

- Ко је власник сајта са информацијом?
- Ко је то објавио?
- Да ли се може веровати извору?
- Да ли је негде објављена иста информација?
- Када је текст написан?

Онај ко уме да разликује праву и битну информацију и такву информацију може да креира, тај човек је медијски писмен.

За ефикасну претрагу:

1. Одреди и користи кључне речи;
2. Ако тражиш исти редослед речи, стави их под заједничким наводницима (нпр. “rum torta”)
3. За избацивање неке речи из претраге, користи знак минус без размака (нпр. “rum torta” -recept)
4. За претрагу на тачно одређеном сајту корити двотачку без размака (нпр. "rum torta":www.recepti.com)

Или све ово из менија за претрагу (нпр. код Google: **Подешавања – Напредна претрага**).

Такође, могу се користити избори за датум објављивања, државу порекла, језик и др. (нпр. код Google: **Алатке**).

Злонамерни програми

Злонамерни програми наносе штету уређају или кориснику уређаја:

- бришу податке и програме, успоравају уређај (вируси, тројанци, црви...),
- краду податке (keylogger, trojanci...),
- прикупљају и шаљу навике корисника (шпијунски програми),
- досађују рекламама (рекламни програми)...

Заштита:

- Антивирусни програми штите уређај од злонамерних програма (AVG, Avast, Kaspersky, Eset Nod32...CM Security). Проверавај ажурирање (Update). Повремено или када посумњаш скенирај (Scan) уређај – то је поступак проналажења злонамерних програма.
- Заштитни зид – Firewall је програм који контролише проток ка Интернету и од њега (ZoneAlarm, Comodo, Sophos... NetGuard, NetStop...).

Одлагање електронског и електричног отпада (е-отпад)

ИКТ уређаји су направљени од пластике, метала и стакла, али неки од њих су изузетно опасни за здравље људи и окружење ако се као отпад не одложе правилно. Најбоље решење је рециклажа – поновна прерада већ употребљених материјала, јер осим заштите окружења, штеди се енергија и материјал за нове уређаје.

Е-отпад одлажемо на посебно предвиђена места, или зовемо фирму за рециклажу. Једино се батерије не рециклирају, отровне су и обавезно их одлажемо на предвиђена места.